

NEPOMIRENO DRUŠTVO – NEPOMIRENA PAMĆENJA
DOPRINOS PREVLAĐAVANJU NEPOMIRENIH PAMĆENJA
HRVATSKOG NARODA AD INTRA/AD EXTRA
MEĐUNARODNA ZNANSTVENA KONFERENCIJA
Split, 26. – 28. svibnja 2016.

Božo LUJIĆ

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Vlaška 38, p.p. 432, 10 001 Zagreb
lujic.bozo@gmail.com

U organizaciji Franjevačkog instituta za kulturu mira iz Splita, a pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske gospođe Kolinde Grabar Kitarović, od 26. do 28. svibnja održana je trodnevna međunarodna znanstvena konferencija na vrlo aktualnu temu za sadašnje hrvatsko društvo: *Nepomireno društvo – nepomirena pamćenja* s поблиže određujućim podnaslovom »Doprinos prevladavanju nepomirenih pamćenja hrvatskog naroda *ad intra/ad extra*« na kojoj je sudjelovao iznenađujuće velik broj znanstvenika s raznih područja društvenoga, kulturnoga i vjerskoga života – njih ravno trideset: iz Kanade, Švicarske, Njemačke, Slovenije, Zagreba, Rijeke, Osijeka, Dubrovnika.

O ideji i cilju konferencije u uvodu u Vodič Konferencije iznio je ravnatelj Instituta fra Mijo Džolan: »Ideja konferencije«, piše on, »počiva na pretpostavci da postoji izravna poveznica između sveukupnoga gospodarskog, političkog, demografskog i duhovnog stanja hrvatskog društva, hrvatskog naroda u RH, BiH i dijaspori i njegove kulture pamćenja/sjećanja.« Cilj konferencije naznačen je u kontekstu suvremenoga hrvatskog društveno-političkoga trenutka, a to je: »dovesti u pitanje sve totalitarne ideologije koje se agresivno bore za prevlast nad dušom, pamćenjem, identitetom hrvatskog naroda, za kontrolu nad državom RH. Želimo ne samo predložiti«, naglašava fra Mijo Džolan, »i znanstveno utemeljiti potrebu nedvojbenog odmaka od dviju totalitarnih ideologija fašizma i komunizma, koje su duhovno, politički i demografski opustošile

hrvatski narod, već i pokazati da su svi naši hrvatski anti-pokreti (antifašizam u obliku komunističkog projekta i anti-komunizam/anti-velikosrpski jugoslavizam u obliku ustaškog projekta) ostali zarobljeni u totalitarnim matricama. Izlazak iz tih realnih ili fantomskih matrica pokazuje se kao preduvjet prosperiteta hrvatskog društva i naroda.«

U svojem pismu predsjednica Republike Hrvatske gospođa Kolinda Grabar Kitarović piše: »Vjerujem da će ova konferencija svojim konceptom, kroz izlaganja i diskusije pridonijeti novom pristupu komunikaciji u našem društvu opterećenom pristranim odnosom prema stvarnosti.« Na kraju pisma ističe da bi vrata milosrđa u ovoj jubilarnoj Godini milosrđa ukazala »na put izgradnje zajedništva među ljudima«.

Na tragu tako zacrtane ideje i cilja konferencije sva su predavanja bila podijeljena u tri skupine, koje su imale svaka posebno svoj naslov koji je određivao njihovo usmjerenje, ali i izlagače koji su bili stručnjaci na tom području. Tako je naslov prvoga dana i prve skupine predavanja glasio »Pamćenje i kultura mira«, gdje se vrlo široko zahvatilo u problematiku pamćenja i pomirenja. Druga skupina izlaganja drugoga dana odnosila se na hrvatsku povijest kao izvorište nepomirenih pamćenja. Ona je nosila naslov »Hrvatska povijest – povijest nepomirenih pamćenja«. Već iz tako formuliranoga naslova daju se naslutiti i teme koje su obrađene unutar sjećanja i zaborava. Treći dan i treća skupina predavanja bila je naslovljena »(Ne)pomirena pamćenja i kršćanska kultura mira«. Taj dan i u toj skupini nastupali su poglavito predavači s područja teologije i književnosti. Bio je to pogled na probleme s kršćansko-teološkog gledišta. Neki zanimljivi naslovi izlaganja iz te skupine su: »Pamćenje (memorija) patnje i međusobni inkluzivizam u teologiji religija« (Nikola Bižaca, Split); »Od snage zla do snage života. Težak put pomirenja« (Janez Juhant, Ljubljana); »Obraćanje kao fenomen rekonstrukcije pamćenja« (Ante Vučković, Split); »Posramljivanje kao sredstvo društvene kontrole« (Francis Brassard, Kanada/Dubrovnik); »Proročko pročišćavanje memorije kroz pogled iz budućnosti« (Božo Lujčić, Zagreb); »Pamćenje u Pavličićevu romanu 'Zaborav'. Prilog mogućoj teologiji pamćenja« (Krešimir Šimić, Osijek); »Zastrašivanjem do mira. Promišljanje o miru u vrijeme nove nuklearne eskalacije« (Ivica Šola, Osijek).

U izlaganjima i raspravama došla je do izražaja potreba humane dekonstrukcije prepreka koja bi vodila konačnom pomirenju. U tom smislu kršćanstvo nudi svoj teološko hermeneutički ključ rješenja: obraćenje kao odmak od zla i okretanje snazi dobra kao putu istinskoga pomirenja, gdje bi oprost kao istinsko oslobađanje bio katalizator u procesu pročišćavanja i povijesti i pamćenja cijeloga društva i naroda.